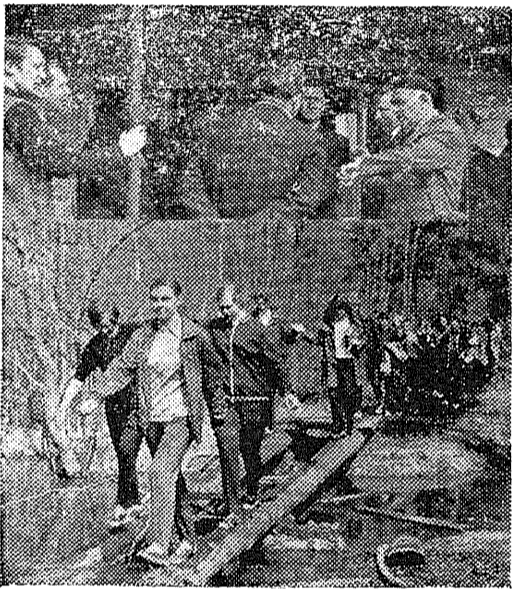

TPI PARTEIKOMITEE,
REKTORAADI,
ELKNÜ KOMITEE JA
AMET ÜHINGUKOMITEE
HAALEKANDJA

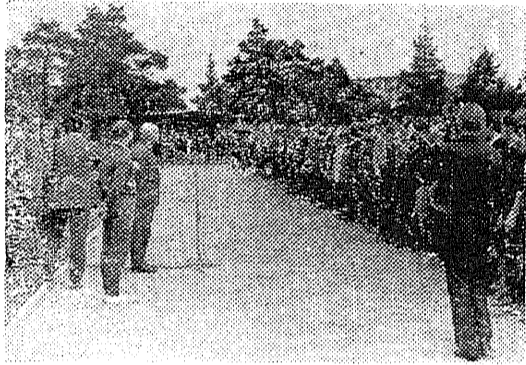
TALLINNA
POLÜTEHNİK

Meenutusi

matkast

TPI matkapäevast võtsid tublilt osa paljud kateedrid. Loetleme neist hakkajamaid: graafika, matemaatika, kehaline kasvatus, elektrisüsteemid, autotransport, füüsikaline keemia, raadio-tehnika, autoteede, masinaehitus tehnoloogia. Loetelust ei tohi kuidagi välja jätta rektoraadi, raamatukogu ja mineraalvõrdte laboratooriumi. Teiste esindused olid väiksema osatähtsusega. Keda me aga üldse ei näinud, olid töötajad poliitilise ökonomia, filosoofia, teadusliku kommunistide aluste ja NLKP ajaloo kateedrist.

Ja nüüd vaatame, mida meie suurmatkast pitidena ajaloo annalidesse jäädvustati: rektor Agu Aarna ütles avasõnad enne «operatsiooni Matk», ühtlustati juhtkonna ajanäitajad ● mängeldes üle looduslike takistuste ● juhtgrupp on jõudnud Harku mägedele ● kus häda kõige suurem, seal abi kõige lähem.

U. Purru tekst
H. Haagme fotod

Tehnikadoktor VALDEK KULBACH

Tallinna Polütehnilise Instituudi nõukogu avalikul koosolekul kaitses kaugõppe teaduskonna dekaan ja ehituskonstruktioonide kateedri dotsent Valdek Kulbach oma doktori väitekirja «Deformeeruva kontuuriga eelpinestatud võrkrippkatuste staatilise töö analüüs».

Valdek Kulbachi põhiliseks uurimisobjektiks on negatiivse kõverusega (sadulakujulised) rippkatused. Autor andis oma töös meetodi rippkatuste algkuju määramiseks ning staatilise töö hindamiseks, võttes sea juures arvesse kontuurikaarte deformatsioone.

Väitekirja valmis ulatu like teoreetiliste ja eksperimentaalsete uurimuste tulemusena. Uurimistööst võttis osa rida õppeasutuse ehituskonstruktioonide kateedri töötajaid, aspi-

rante ja üliõpilasi. Koos tehnikadoktor professor Heinrich Lauluga juhendas dissertant ühtlasi kolme aspiranti, kellele on juba omistatud tehnikakandidaadi teaduslik kraad. Lisaks rippkatustealastele uurimistele on dissertant koos professor Johannes Aarega välja töötanud hiigelkraanade 500-tonniste raskuste tõstmiseks. Praegu on neil käsil kuuni 1000-tonnise tõstevõimega kraanade loomine.

Valdek Kulbachi ulatusliku uurimistöö tulemusi on tutvustatud üleliidulistel ja rahvusvahelistel teaduslikel konverentsidel ning neid on avaldatud meie maa ja rajatagustes väljaannetes.

TPI nõukogu tunnistas Valdek Kulbachi väitekirja kordalainuks ja omistas selle autorile tehnikadoktori teadusliku kraadi. Väitekirja kaitsmisel olid

ametlike oponentidena tegevad tehnikadoktor professor Stepan Iljasevitš ja tehnikadoktor Eduard Kuznetsov Moskvast ja füüsika-matemaatikadoktor professor Leo Ainola Tallinna Polütehnilisest Instituudist.

Valdek Kulbach on sündinud 1927. aastal ja pärineb Alutaguse valla põllupidaja perekonnast. Aastal 1951 lõpetas ta Tallinna Polütehnilise Instituudi kiitusega tööstus- ja tsiviilhituse erialal. Seejärel töötas ta vaneminsenerina ja grupijuhatjana projekteerimisasutustes. Alates 1955. aastast on ta Tallinna Polütehnilises Instituudis olnud ametis assistendina, vanemõpetajana, dotsendina ja õhtuse teaduskonna prodekaanina. 1955. aastal sai ta tehnikakandidaadiks.

Silani on Valdek Kulbach kirja pannud üle neljakümne teadusliku töö.

TA TULEB...
TA TULEB...
KES???
MIS???

Nagu kirves Demoklese pea kohal seisab arvestusnädal me hinge peal...

Ega te ei taha põruda?

Kui küsida seda mistahes tudengilt, saate kindlasti eitava vastuse. Aga vaadates esimesel kursusel läbiviidud kontrolltööde tulemusi ja mõnede üliõpilaste senist töösuhetust võib küll tekkida vastupidine mulje. Juttu tuleb kõrgemast matemaatikast. Paljudel tudengitel pole selles aines ühtki kontrolltööd rahuldavalt sooritatud. Nüüd, kus eksamiteni on jäänud napilt paar nädalat, saab neil väga raske olla. Kõrgemat matemaatikat, nagu igasugust õppeainet, ei saa paari päevaga selgeks teha. Selle ainega tuleb tegelda pidevalt, kuigi ta enamikele tudengitele ei ole erialaaineks. Peaaegu alati on matemaatika olnud paljudele tudengitele komistuskiviks. Arvatakse, et kuna see aine pole näilikult tihedalt seotud oma erialaga, siis pole seda ka mõtet õppida. Teatud mõttes on tudengitel siin ka oma õigustus. Praktiliselt loetakse kõrgemat matemaatikat erinevate erialade üliõpilastele ühtemoodi, erinevus on ainult mahus. Ei ole seost erialaga.

Ja täielikku seost ei saagi

olla. Matemaatika on ja jääbki abstraktseks teooriaks. Inimene, kes on varustatud selle teooriaga, oskab paremini orienteeruda ka kõige keerulisemates probleemides. Iga protsessi või ülesande lahendamiseks ei ole olemas valmis algoritmi, see tuleb endal luua. Ja siin tulebki meile appi abstraktne matemaatiline aparatuur ja muidugi matemaatiline mõtlemisoskus. Matemaatiliselt s.o. abstraktset, loogilist mõtlemisoskust tuleb harjutada pidevalt, nii nagu sportlane treenib oma lihaseid.

Eksamid ei oota. Nüüd tuleb mõnedel üliõpilastel end tõsiselt pingutada, et päästa veel, mis päästa annab.

Kui annab...

Eriti hoolikalt ja pingega tuleks konspekti uurida teil, kes te varasematel kontrolltöödel tugevate teadmistega silma pole paistnud: rühmast KA-21 Faksta Kuljeva, Eha Tankson, Andres Jurna, rühmast KP-21 üliõpilane Pross.

JURI TALVIS
arvutusmatemaatika kateedri
assistent

Tagantjärele mõlgutusi

Vljandis toimus Eesti Õpilasmaleva rühmakomandöride seminar.

Kohale saabus umbes sada komandöri, nende hulgas 7 (!) komandöri TPI-st, 8 EPA-st, ülejäänud olid kas TRÜ-st, TPed. I-st või keskkoolide õpetajad.

Iga kohalesaabunu sai brošüüri, mille eessõnas oli kirjas: «Lp. rühmakomandör! Te olete valinud raske, kuid tänuväärse ameti — olla juhiks 16–18 aastastele noormeestele ja neidudele. EOM rühmakomandör — see on pedagoog, organisator, majandus- ja põllumeeste ühtlaegu...».

Rühmakomandör peab suve jooksul läbi viima nii eetilist, esteetilist kui ka poliitilist kasvatusööd, nii töökasvatust kui ka kehalist kasvatust.

Tundub võib-olla nii mõnelgi, et seda on nagu liiga palju. Aga tähtis on — rühmakomandör pole sundija, vaid juhtija ning suunaja. Kui rühmakoman-

dör oskab siduda end rühmaga, hoiab malevlasi asjadega kursis, tõmbab neid kaasa mitmesuguste probleemide lahendamisele, siis tekibki rühmaga kontakt, mille tagajärjel töö ning toimetused muutuvad vajaduseks ja rõõmuks.

Sellega seoses kasvatab rühmakomandör ka ennast, saab juurde juhtimiskogemusi, proovib oma võimeid, oskusi, andeid.

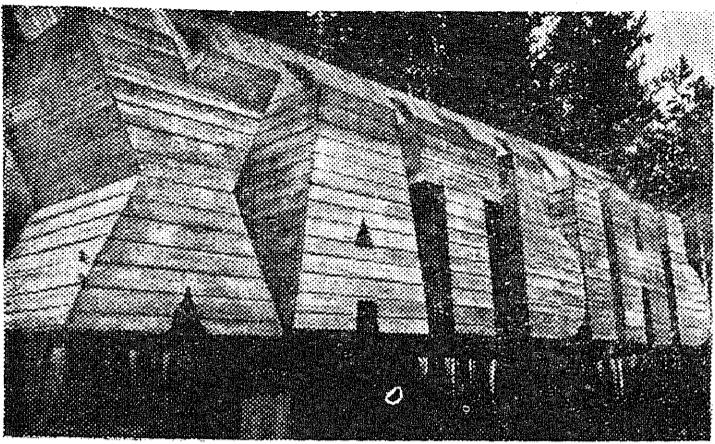
Inimeste omavahelised suhted; juhi suhted juhitavatega — eks sellised probleemid seisavad iga TPI lõpetanud inseneri ees. Miks siis mitte varakult selliste probleemidega rinnutsi minna? Ning võib-olla on praegused malevlased kunagi meie tulevased kolleegidki.

Oleks meeldiv suve lõpul kuulda, kui malevlased ütlesid:

«Mis viga siis tööd teha, kui meid juhivad rühmakomandör TPI-st!».

Milvi Servet,
KP-61

Mõtisklusi AHER- VAREMETEL

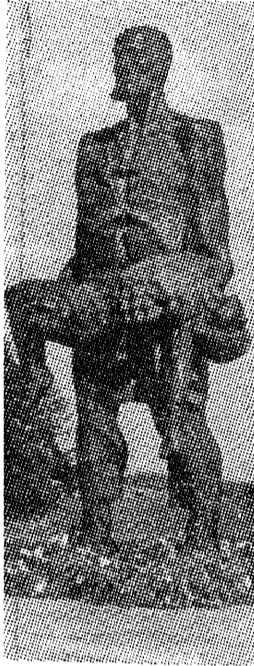
«Fašistlikud okupandid põletasid siin elusalt kõik Hatõni küla elanikud. Mõrtsukate käte läbi hukkus 149 inimest, nende seas 76 last.»

Danko südametena, et meie elu oleks vaba pruunist või mistahes muud karva rassistlikust katkust. Et me, südamevärinal vaadates Hatõni põlenud korstnaid, kordaksime hinges Julius Fučiku sõnu: «Inimesed, olge valvsad!»

Neid polnud ainult kolmsada. Neid oli kaugelt rohkem — neid puhtzooloogilisi inimesi, kes roomasid välja Müncheneri õllekeldritest ja suurmonopolide kaitsva hõlma alt. Neid on praegu veel — neid, kes Vietnamis põletavad küllasid koos absoluutselt süütute elanikega. Neid, kes 1968. aastal Tšehhoslovakkias kõigest väest tahtsid lämmatada rahva vaba tahet. Neid, kes Londonderrys tänini külma rahuga kõmmutavad absoluutselt rahuliku rahvast oma tarkade inimeste poolt välja mõeldud laskeriistadest.

Ajalooost õpitakse. Oige. Aga kas eksami või millegi muu jaoks? Selle küsimusega tahaksingi lõpetada mõtisklused Hatõni ahervaremetelt.

PAUL OJA,
LE-41

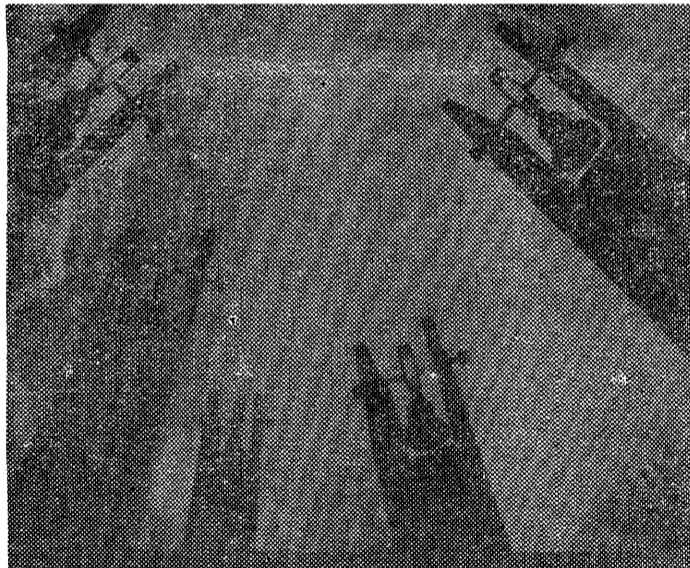
Igal hommikul, kui päikesetera silmapiiri tagant hakkab välja piiluma, helisevad tuhandetes majades äratuskellad. Inimesed tõusevad, loputavad unejäänused silmist ja tõttavad tööle. Kes tiivuljalul, kes haigutades, kes nagu hambaarsti juurde. Inimesi on igasuguseid.

Ka 1943. a. 22. märtsi hommikul pugesisid 300 inimest ringutades soojast pesast, et minna tööle. Inimest — kitsalt zooloogilises mõttes, mitte enam.

Tõidki on igasuguseid. Mõne käe all pöörab maa oma rõskelt rammusa põue pahupidi, et kanda vilja — leiba teistele inimestele. Mõne käe all saavad unistustest rangeteks ja täpseteks tušijoonteks sillad — tarka mõtte sööstud üle kuristike ja kohisevate jõgede — teistele inimestele vaatamiseks ja käimiseks.

Nende kolmesaja töö oli lihtsam. Liigutada edasi-tagasi tillukest metallkonksukest auto- maadi alumisel küljel, et mustavast torust paiskuksid välja tinakuulid ühe targa inimese väljamõeldud mehaanika kõikide seaduste kohaselt. Ja veel — hoida bensiniplaskut ning krõbistada tikutopsi.

Need kolmsada ei otsinud Herostrease kuulsust. Nad vajasisid vaid oma poliitseifüürite heakskiitu ja üht-teist sellest, mida koi ning rooste rikuvad. Kuid neid inimesed ei unusta. Ei unusta, sest neid ei saa, neid ei tohi unustada. Eks selleks olegi püstitatud Hatõni memoriaalkompleks. Et me, 260-le koonduslaagris hukkunule pühendatud ka'dseina ees seisades, meenutaksime ikka ja jälle hukkunud inimesi. Et me, Hatõnis leegitsevat igavest tuld vaadates, pisutki mõtleksime neile, kes põlesid lugematute

TULGEM KAASA LÖÖMÄ!

Tänavune õppeaasta kujunes TPI sportlaserele üsnagi edukaks. Rida õnnestunud suurüritusi (talvine kõrgemate koolide orienteerumismatk, enam kui 2300 osavõtjaga VTK-matk), arvukad plaanipärased teaduskondadesisesed võistlused, massiline osavõtt uue VTK-kompleksi normide sooritamisest — kõik see annab põhjust rahuldustundega vastu minna õppeaasta lõpule.

Nüüd jääb veel i-le punkt peale panna. Meie instituudi spordiaasta väärilisteks finaaliüritusteks peaksid kujunema TPI spordinädal (22.—26. maini) ja 30. mail toimuv instituudi spordipäev.

Spordinädala eesmärgiks on anda võimalust VTK kergetõustiku normide sooritamiseks meie üliõpilastele, õppejõududele ja teenistujatele. Sel puhul on TPI staadioni rajad ja heitepaigad avatud nimetatud päeval kell 17-st kuni 20-ni.

Spordipäev algab kell 18.00 TPI sportlaste piduliku marsiga. Autasustamise järel toimuvad huvitavad võistlused ja demonstratsiooniesinemised.

Tulgem kaasa lööma!

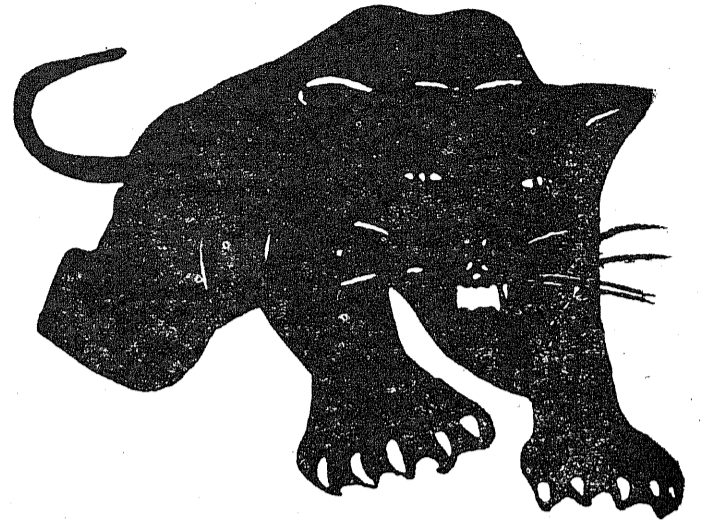
LÜHIDALT

Eesti NSV kõrgemate koolide õppejõudude ja teenistujate spartakiaadil Käärikul võitis esikoha TPI lauatenise võistkond — V. Viikmäe, A. Treilin, O. Tapupere, E. Kangur ja korvpallimeeskond — J. Kleis, A. Lavrov, O. Tapupere, A. Keevalik, A. Paist, R. Mägi, A. Teimann, P. Tõnsberg, A. Laansoo. Maletajad saavutasid teise koha, naisvõrkpalluritel tuli leppida peale tagavägist heitlust viimase kohaga.

TPI väikemale võistkondlikel võistlustel esikoha saavutasid toiduainete tehnoloogid — E. Seimer, A. Kõstner, S. Pink, A. Suurthal. Järgnesid sanitaartechnika laboratooriumi võistkond ja põlevkivikeemia laboratooriumi võistkond. Punktid jagunesid nii — 17,5—16,0—13,5.

Baltimaade Poliitehniliste instituutide spartakiaad toimub Tallinnas 2.—4. VI 72. korvpallis, võrkpallis (M+N), lauatenises, tennis, sulgpallis ja kalaspordis.

COMMENT A COMMUNIST WEEKLY REVIEW

'SAY IT LOUD, I'M BLACK AND PROUD'

Juba pikemat aega kestab USA-s neegerliikumise juhtide, eriti organisatsiooni «Mustad pantrid» tagakiusamine. «Hilgavaks» näiteks on selle kohta M. L. Kingi mõrvamine ja viimane kohtulik fars, mille ohvriks on tehtud sümpaatne noor daam A. Davis. Viimati mainitu ei ole kunagi varjanud oma poliitilisi vaateid ja poolehoidu «Mustade pantritele». Aga kes need «pantrid» siis on?

1966. aasta, Lääne-Oaklandi neegrigeo Kalifornia osariigis USA-s. Valge poliitsei terror on jõudnud äärmise piirini, lisaks sellele pidev alatoitus, ebasanitaarsed elamistingimused jne. Terve selle kaose ja viletsuse tagajärg oli «Mustade pantrite» partei enesekaitseks. Just sellise nimetusega alustati tegevust. Esialgseks eesmärgiks oli poliitsei omavoli piiramine neegrigeodes. Partei liikmed selgitasid kõigile nende konstitutsioonilisi õigusi. Rääkida tõsisest poliitilisest võitlusest ei olnud kellelgi mõttes.

Esimiseks tegevusjuhiseks oli isoleeritud võitlus. «Mustad pantrid» keeldusid koostööst ükskõik millise teise progressiivse rühmitusega, nende juhtkiri oli «Mustade õiguste eest peavad võitlema ainult mustad ise. Võitluse käigus tuli seda resoluuutset nõudmist siiski muuta. Juba veidi aja pärast oldi nõus ühinema teatud eesmärkide nimel teiste rühmitustega. Püüti luua isegi omaette ametiühingusektsioone. Võitluses oma õiguste eest püüti arendada teooriat etniliste gruppide määravast tähtsusest. Kogemuste kasvades tuli siiski ka «pantritel» kogeda, et ega ükski kaugele jõua. Üks organisatsiooni asutajaid, Bobby Seale, ütles sel puhul: «Me ei hakka rassismi vastu võitlema rassismiga... me võitleme kapitalismi vastu sotsialistliku programmi alusel». Sittpeale võib hakata rääkima ka mustade pantrite tõsisest poliitilisest võitlusest. Kuigi «pantrid» olid end märksistlikuks organisatsiooniks kuulutanud, paistis silma nende kogematus poliitilisel areenil. Vaimust tunti CHE GUEVARA ideedest, järgiti «esimees Mao» juhtnööre. «Pantrid», nagu neid praegu tuntakse, sündisid tikk aega hiljem kui esimene rühmitus. Esimeste võitlusaastate järel otsustati endisest nimetusest alles jätta ainult esimesed kaks sõna, niisiti olid sündinud «Mustad pantrid». Nüüd juba kogunud kaadriga võitlusalak hakkas kohe oma positsioone ümber hindama. Kõige tähtsamaks sammuks edasi oli kahtlemata kapitalistliku ühiskonna klassilise iseloomu tunnustamine, äratundmine, et tööliste saatust ei otsustata mitte üksikute etniliste gruppide võitluses oma õiguste eest, vaid kogu tööliklassi võitluse käigus.

«Pantrite» tegevus äratas kogu USA-s suurt tähelepanu. Nad organiseerisid tasuta toitlustamist ja tasuta arstiabi getodes

elunevatele lastele. Selline üldine hoolitsus mustanahaliste ameeriklaste eest tõi «pantritele» suure populaarsuse. Lühikese ajaga loodi rühmituse organisatsioonid 33-s osariigis ja kõigis URA suuremates linnades.

Aga kuidas reageeris selle uue poliitilise rühmituse sünnile USA valitsev administratsioon? Ta kutsus üles säilitama «korda ja rahu». Poliitsei jätkas ja suures terrorit neegrigeo linnas osades ja võttis oma «hoole» alla «Mustade pantrite» kohalikud komiteed. Eriti ebameeldiv on USA valitsevate ringkondadele see, et «pantrid» on muutunud tõsiselt poliitiliseks jõuks, et nad on korduvalt rühutanud oma kuuluvust marksistide ridadele (vaatamata oma poliitilisele ebaküpsusele). Võitluses mustanahaliste vastu kasutavad valitsevad ringkonnad FJB ja LKV agente, et kinni hakata väiksemastki vääratusest «pantrite» tegevuses ja fabritseerida nende vastu süüdistusi (A. Davis! «Solledadi vennad»). Kõige paremini näitab «Mustade pantrite» elujõudu ja kiiret poliitilist arengut see, et juba oma kolmandal tegevusaastal kutsusid nad kõiki töölisi üles moodustama ühtset ja tugevat ühiserinnet fašismi vastu võitluseks. Erilist tähelepanu ei ärata mitte idee ise (seda ideed väljendas juba Georgi Dimitrov 1930. aastal) vaid see, et üleskutse on tehtud tingimustes, kus kõik massikommunikatsioonivahendid paksudavad rassistlikku müüti valgete privileegitusest. Sellele seisukohale jõudmine võttis aega ainult 3 aastat. Lisaks sellele on «Mustad pantrid» esimehe neegrigeo endi poolt juhitud organisatsioon, mis ütles lahti antikommunismi põhimõttest ja asus koostööle kommunistidega.

Väga tähtis on ka see, et USA kommunistid mõistavad nii erinevusi kui ka ühiseid jooni enda ja «Pantrite» vahel ning toetavad neid igati.

Tõlkinud
KAUPO POLLISINSKI

Tunneme kaasa Liidiale armsa
ISA
kaotuse puhul.
Rühmakaaslased KO-41

Toimetaja aset.
O. SJUSJUKALOVA

Toimetaja H. OK

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn,
Pikk t. 40/42.

Орган парткома, ректората, комитетта ЛКСМЭ и профкома таллинского политехнического института.

MB-04682

Tellimise nr. 1343